

Briselē, 2025. gada 24. novembrī
(OR. en)

12331/25
ADD 1

Starpiestāžu lieta:
2023/0124 (COD)

MI 605
ENT 149
ENV 786
CHIMIE 76
IND 321
CONSOM 159
SAN 530
CODEC 1183

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTA PROJEKTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU par mazgāšanas līdzekļiem un virsmaktīvajām vielām un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 648/2004
– Padomes paskaidrojuma raksta projekts

I. IEVADS

1. 2023. gada 28. aprīlī Komisija pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par mazgāšanas līdzekļiem un virsmaktīvajām vielām, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 648/2004 ¹.
2. Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. pants.
3. 2023. gada 14. jūnijā Eiropas Parlamenta Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja (*ENVI*) par priekšlikuma referenti iecēla *Manuela Ripa* kundzi (*Verts, DE*). Eiropas Parlamenta Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja (*IMCO*) atzinumu par priekšlikumu sniedza 2024 gada 24. janvārī. Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja nolēma nesniegt atzinumu. *ENVI* 2024. gada 14. februārī balsoja par savu galīgo ziņojumu par priekšlikumu, un 2024. gada 27. februāra plenārsēdē tas tika pieņemts kā Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā. Kopš jaunā likumdošanas cikla sākuma Eiropas Parlamenta Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja (*ENVI*) par šā dosjē referenti ir iecēlusi *Majdouline Sbai* kundzi (*Verts, FR*).
4. 2023. gada 12. jūlijā atzinumu par priekšlikumu sniedza Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ².
5. Tehniskas harmonizācijas jautājumu darba grupa (bīstamas vielas – ķīmikālijas) priekšlikumu sāka izskatīt 2023. gada 16. maijā Zviedrijas prezidentūras laikā. Kopš tā laika Spānijas, Beļģijas, Ungārijas un Polijas prezidentūru laikā ir notikušas vēl 14 darba grupas sanāksmes.

¹ ST 8904/23 + ADD 1-7

² ST 12179/23

6. 2024. gada 14. jūnijā, pēc teksta izskatīšanas, kas pa kopām notika Beļģijas prezidentūras laikā, Pastāvīgo pārstāvju komiteja pieņēma Padomes pilnvaras.
7. Iestāžu sarunas sākās ar pirmo dialogu Polijas prezidentūras laikā 2025. gada 28. janvārī. Otrais dialogs notika 2025. gada 6. maijā, un trešais – 2025. gada 10. jūnijā. Pēdējā dialogā, kas notika 2025. gada 10. jūnijā, abi likumdevēji panāca provizorisku vienošanos.
8. 2025. gada 15. jūlijā Eiropas Parlamenta *ENVI* komiteja balsojumā atbalstīja tekstu, par kuru bija panākta vienošanās. Pēc tam *ENVI* komitejas priekšsēdētājs prezidentvalstij nosūtīja vēstuli, kurā norādīja – ja Padome pieņems nostāju pirmajā lasījumā, kas saskanēs ar panākto vispārējo provizorisko vienošanos, viņš plenārsēdē ieteiks Padomes nostāju (tekstu vēl pārbaudīs juristi lingvisti) pieņemt Parlamenta otrajā lasījumā.

II. MĒRKIS

9. Priekšlikuma vispārējais mērķis ir vienkāršot un modernizēt tiesisko regulējumu, kam mazgāšanas līdzekļiem ir jāatbilst, lai tos varētu laist tirgū un brīvā apritē Savienības tirgū, izveidot juridisko pamatu jauniem inovatīviem produktiem, piemēram, mazgāšanas līdzekļiem, kas satur mikroorganismus, veicināt ilgtspējīgu jaunu praksi, piemēram, mazgāšanas līdzekļu pārdošanu uzpildei, kā arī ieviest mazgāšanas līdzekļu un virsmaktīvo vielu digitālo marķējumu un digitālo produkta pasi.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

10. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir šādi galvenie elementi, par kuriem likumdevēji ir panākuši vienošanos.

11. Attiecībā uz bionoārdāmības prasībām Komisija noteiks bionoārdāmības kritērijus, pirmkārt, attiecībā uz ūdenī šķīstošām polimēru plēvēm, ko izmanto mazgāšanas līdzekļu iekapsulēšanai, un visiem polimēriem šādās plēvēs, un otrajā posmā attiecībā uz citām organiskām vielām, kuras mazgāšanas līdzekļos izmanto augstā koncentrācijā, kas veido vismaz 10 % no produkta, izņemot ūdeni. Lai nodrošinātu augstu vides aizsardzības līmeni, izmantojot pakāpenisku un progresīvu pieeju, Komisijai būtu arī jāizvērtē, vai ir iespējams ieviest bionoārdāmības kritērijus attiecībā uz organiskām vielām, kuru koncentrācija ir zemāka par 10 %, vai pazemināt šādu robežvērtību. Termiņi plēvēm un polimēriem ir noteikti šādi: plēvēm, ko izmanto mazgāšanas līdzekļu iekapsulēšanai: 3 gadi (no jaunās Mazgāšanas līdzekļu regulas spēkā stāšanās dienas) deleģēto aktu pieņemšanai un 6 gadi produktiem, lai tie atbilstu jaunajām prasībām; un attiecībā uz citām bioloģiskām sastāvdaļām: 5 gadi deleģēto aktu pieņemšanai un 8 gadi produktu atbilstības nodrošināšanai.
12. Attiecībā uz fosfātiem un citiem fosfora savienojumiem Komisijai divu gadu laikā ir jāizvērtē, vai ir iespējams vēl vairāk samazināt šo sastāvdaļu robežvērtības mazgāšanas līdzekļos un paplašināt to mazgāšanas līdzekļu klāstu, uz kuriem tās attiecas.
13. Turklāt Komisijai ir uzdots septiņu gadu laikā vispārējas pārskatīšanas ietvaros novērtēt iespēju vēl vairāk ierobežot fosfora saturu vai pievienot fosfora satura ierobežojumus papildu mazgāšanas līdzekļu kategorijām, lai izpētītu fosfora izmantošanas pakāpeniskas izbeigšanas iespējamību, ņemot vērā ietekmi uz vidi, alternatīvu pieejamību un aizstāšanas sociālekonomisko ietekmi. Vajadzības gadījumā Komisija abām analīzēm pievienos tiesību aktu priekšlikumus.
14. Mazgāšanas līdzekļus un virsmaktīvās vielas, kas testētas uz dzīvniekiem, ir aizliegts laist tirgū, tomēr ir atļauts izmantot vēsturiski pieejamus datus.

15. Attiecībā uz sastāvdaļu datu lapas paziņošanu – lai nodrošinātu augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni, ņemot vērā šādu produktu plašo pieejamību un augsto nejaušas saindēšanās risku, ir iekļauta prasība ražotājiem un attiecīgā gadījumā to importētājam vai pilnvarotajam pārstāvim pirms produktu laišanas tirgū iesniegt sastāvdaļu datu lapu, vienlaikus izmantojot esošos *ECHA* saziņas kanālus.
16. Attiecībā uz pilnvarotajiem pārstāvjiem – šīs regulas noteikumi ir saskaņoti ar jaunā tiesiskā regulējuma pieeju, vienlaikus paplašinot ārpus ES iedibinātu ražotāju pilnvarotā pārstāvja pienākumus, lai nodrošinātu, ka tirgus uzraudzības iestādēm ir pieejama visa informācija, kas vajadzīga, lai pārbaudītu, vai marķējums atbilst regulas prasībām.
17. Tika noteikts, ka jauno regulu sāk piemērot 42 mēnešus pēc tās stāšanās spēkā.

IV. SECINĀJUMS

18. Padomes nostāja pirmajā lasījumā pilnībā atbilst kompromisam, kas panākts Eiropas Parlamenta un Padomes sarunās, kuras sekmēja Komisija.
19. Tāpēc Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā ir līdzsvarots sarunu iznākuma atspoguļojums un ka pēc pieņemšanas regula par mazgāšanas līdzekļiem un virsmaktīvajām vielām radīs modernu un vienkāršotu tiesisko regulējumu, kam mazgāšanas līdzekļiem ir jāatbilst, lai tos varētu laist tirgū un brīvā apritē Savienības tirgū.